

- **Debata „Bilance Schengenského prostoru pět let po velkém rozšíření“**
- **13. listopadu 2012 v Praze**

Schengen zažívá krizi důvěry, i přesto zůstává jedním z největších úspěchů EU

Praha, 13. listopadu 2012: Svoboda pohybu je jedním ze základních práv občanů EU a zrušení kontrol na vnitřních hranicích Schengenského prostoru je jedním z nehmotnějších úspěchů Evropské unie. Jedním ze základních předpokladů pro fungování tohoto systému je důvěra mezi členskými státy, která se ale v poslední době vytrácí. Některé členské státy dokonce žádají obnovení kontrol na svých hranicích, přičemž pro příklady této praxe nemusíme chodit daleko. Jaké jsou klady a zápory otevřených hranic, jak čeští občané využívají možnosti pracovat v jiném členském státě, jak se změnil Schengen od velkého rozšíření a jaká je jeho budoucnost, to byly otázky debaty s názvem „Bilance Schengenského prostoru pět let po velkém rozšíření“, která se konala 13. listopadu 2012 v Evropském domě v Praze.

Vzhledem k tomu, že tento rok si Evropská unie připomene 20. výročí vzniku jednotného vnitřního trhu, je to podle vedoucího Zastoupení Evropské komise v ČR **Jana Michala** vhodná doba zhodnotit také fungování Schengenského prostoru, který je jedním ze základních předpokladů pro jeho plnohodnotný rozvoj. Od roku 2007, kdy se členem Schengenského prostoru spolu s dalšími 8 státy stala i Česká republika, přitom Schengenský prostor prošel několika zatěžkávacími zkouškami. „*Zhruba 30 000 uprchlíků směřujících do Evropské unie po událostech tzv. ‚arabského jara‘ otevřelo debatu o samých základech Schengenského prostoru*“, uvedl **Jiří Čelíkovský** z odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR. Problematickým bodem z pohledu občana ČR zůstává zejména hranice s Německem, kde dochází ke svéráznému výkladu pravidel Schengenského prostoru. Kontroly na hranicích sice byly zrušeny, ale následně fakticky obnoveny ve vzdálenosti několika kilometrů za hranicemi. „*Ačkoliv jsou tyto kontroly z německé strany hájeny jako namátkové, čeští občané si stěžují na Ministerstvu vnitra na jejich nepřiměřenost a četnost*“, doplnil Čelíkovský.

I přesto podle **Martina Hrabálka** z Mendelovy univerzity v Brně zůstává Schengenský prostor největším výdobytkem evropské integrace, přičemž klíčovými pojmy jsou důvěra a solidarita. Oba tyto rozměry fungování Schengenského prostoru ale procházejí zatěžkávacími zkouškami. Kromě již zmiňovaného arabského jara bylo testem důvěry první východní rozšíření, kdy se některé státy jako Rakousko či Německo s obavami dívaly na budoucí členy Schengenského prostoru a příliš netoužily po brzkém rozšíření Schengenského prostoru. V současné době se problém nedůvěry ze strany některých členských států EU projevuje zejména vůči Bulharsku a Rumunsku. „*Přestože obě země splnily technické požadavky na přistoupení do Schengenského prostoru, stále nejsou jeho členy. Jedním z hlavních důvodů je právě nedostatek důvěry*“, uvedl Hrabálek. Obecné uvolnění vnitřních hranic má ovšem také svou odvrácenou tvář, jak uvedl **Pavel Čížinský**, advokát z Multikulturního centra Praha. Ta se projevuje zejména vyššími náklady na ochranu vnější hranice, která je samozřejmě nejvíce zatěžkána nápoem imigrantů. Co se týče České republiky, dochází zde od 90. let ke změně postojů k cizincům v rámci procesu tzv. „europeizace“. „*Zatímco na počátku 90. let téměř neexistovala integrační politika, nyní se přístup k cizincům na území České republiky mění a dochází k rozvoji programů podporujících jejich začlenění*“, uvedl Čížinský.

Tato debata je organizována jako součást projektu Zastoupení Evropské komise v ČR a Informační kanceláře Evropského parlamentu v ČR s cílem komunikovat aktuální evropská témata vůči široké skupině odborné i laické veřejnosti realizovaného Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR ve spolupráci s CEBRE – Českou podnikatelskou reprezentací při EU. Více informací na prague@cebre.cz.

Volný pohyb osob v rámci Schengenského prostoru zahrnuje také možnost migrace pracovních sil v příhraničních oblastech. I po vstupu ČR do Schengenského prostoru ovšem platily pro občany ČR některá restriktivní opatření, která obecně znemožňovala migraci za prací např. do Rakouska či Německa. „K výraznému nárůstu volného pohybu pracovních sil došlo až po zrušení restriktivních opatření k 1. květnu 2011,“ uvedla **Andrea Vega**, poradkyně sítě EURES z Úřadu práce v Praze. V Německu nachází čeští občané cestující za prací, tzv. pendleři, nejlepší uplatnění ve stavebnictví a ostatních obchodních službách, do kterých spadají i krátkodobá sezónní zaměstnání. Nicméně efektivnější a pragmatičtější spolupráci často ztěžují rozdílné kompetence a podmínky podpory v příhraničí.

Schengenský prostor je i přes uvedené nedostatky vnímán jako důležitý evropský integrační prvek. V souvislosti se současnou krizí vyvstává obava, že některé státy, zejména pak Řecko, nebudou schopné chránit vnější hranice Schengenského prostoru. Účastníci debaty se však shodli na tom, že tyto obavy nejsou vždy opodstatněné a neměly by ohrozit fungování Schengenského prostoru v budoucnu.

Fotografie z akce

Další informace o akci

Debatu pořádaly dne 13. listopadu 2012 Zastoupení Evropské komise v ČR a Informační kancelář Evropského parlamentu v ČR s Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR a CEBRE – Českou podnikatelskou reprezentací při EU a Asociací pro mezinárodní otázky. Více informací naleznete [zde](#).

Kontakt pro novináře

Alena Vlačíhová

Ředitelka CEBRE – Česká podnikatelská reprezentace při EU v Bruselu

Tel: +32 2/502 07 66 / Tel: +420 246 031 707 (pouze pro volání z ČR) / www.cebrecz

O CEBRE

CEBRE - Česká podnikatelská reprezentace při EU byla vytvořena Hospodářskou komorou ČR, Svazem průmyslu a dopravy ČR a Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, aby prezentovala a obhajovala české podnikatelské zájmy před evropskými institucemi a u evropských podnikatelských federací přímo v Bruselu.

Partner debaty:

Mediální partneri debaty:

Tato debata je organizována jako součást projektu Zastoupení Evropské komise v ČR a Informační kanceláře Evropského parlamentu v ČR s cílem komunikovat aktuální evropská témata vůči široké skupině odborné i laické veřejnosti realizovaného Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR ve spolupráci s CEBRE – Českou podnikatelskou reprezentací při EU. Více informací na prague@cebrecz.

